

Торайғыров университетінің
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайғыров университета

ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ХАБАРШЫСЫ

Филологиялық серия
1997 жылдан бастап шығады

ВЕСТНИК ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТА

Филологическая серия
Издается с 1997 года

ISSN 2710-3528

№ 3 (2026)

Павлодар

**НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
ТОРАЙГЫРОВ УНИВЕРСИТЕТА**

Филологическая серия

выходит 4 раза в год

СВИДЕТЕЛЬСТВО

О постановке на переучет периодического печатного издания,
информационного агентства и сетевого издания

№ KZ30VPY00029268

выдано

Министерством информации и общественного развития
Республики Казахстан

Тематическая направленность

публикация материалов в области филологии

Подписной индекс – 76132

<https://doi.org/10.48081/BTOUPh3.2026/ISSN2710-3528>

Бас редакторы – главный редактор

Жусупов Н. К.

д.ф.н., профессор

Заместитель главного редактора

Анесова А. Ж., *доктор PhD*

Ответственный секретарь

Ергалиева С. Ж., *доктор PhD*

Редакция алқасы – Редакционная коллегия

Дементьев В. В., *д.ф.н., профессор (Российская Федерация)*

Еспенбетов А. С., *д.ф.н., профессор*

Трушев А. К., *д.ф.н., профессор*

Маслова В. А., *д.ф.н., профессор (Белоруссия)*

Пименова М. В., *д.ф.н., профессор (Российская Федерация)*

Баратова М. Н., *д.ф.н., профессор*

Аймухамбет Ж. А., *д.ф.н., профессор*

Шапауов Ә. Қ., *к.ф.н., профессор*

Искакова З. С., *технический редактор*

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели

Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов

При использовании материалов журнала ссылка на «Вестник Торайгыров университета» обязательна

<https://doi.org/10.48081/BTOUPh3.2026/26-39>

***А. Т. Абужалитова¹, М. К. Ажғалиев²**

¹Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті,

Қазақстан Республикасы, Алматы қ.

²Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті,

Қазақстан Республикасы, Орал қ.

¹ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6251-7203>

²ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0267-5231>

*e-mail: akbarshyn@mail.ru

ФИЛОЛОГ СТУДЕНТТЕРДІҢ ЛИНГВОДИДАКТИКАЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДАҒЫ «CASE-STUDY» ӘДІСІНІҢ РӨЛІ: ТӘЖІРИБЕЛІК ҮЛГІ

Филолог-студенттерді даярлаудың маңызды бағыты – олардың лингводидактикалық құзыреттіліктерін қалыптастыру. Бұл құзыреттілікті дамытуда кейс әдісін қолдану өзекті мәселе болып табылады, әсіресе қашықтан оқыту жағдайында оның тиімділігі арта түседі. Осы зерттеудің мақсаты – филолог-мамандарды оқытатын білім беру бағдарламаларында лингводидактикалық құзыреттіліктерді қалыптастыру үшін кейс әдісін қолданудың тиімділігін анықтау және оны білім беру процесіне енгізу жолдарын негіздеу.

Зерттеу барысында «Қазақ тілі мен әдебиеті» мамандығының студенттеріне арналған кейс-тапсырмалар әзірленді және олардың тиімділігі бағаланды. Материалдар ретінде әдістемелік әдебиеттер, диагностикалық тестілер және студенттерге арналған сауалнама құралдары қолданылды. Зерттеу әдістеріне талдау, синтез, абстракциялау, құрылымдау, сауалнама, эмпирикалық бақылау және диагностикалық зерттеулер енді.

Нәтижелер көрсеткендей, студенттердің 93%-ы кейс әдісімен жұмыс істеуді оң бағалайды, өйткені ол ақпаратты сыни тұрғыдан талдауға, кәсіби шешімдерді негіздеуге және коммуникативтік дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар сауалнама нәтижелері кейс әдісінің студенттердің әдістемелік құзыреттілігін

арттыруда маңызды рөл атқаратынын көрсетті. Студенттер жинақталған ақпараттың құрылымдалған түрде берілуін, мәселелерді шешуге арналған практикалық тапсырмалардың болуын және оқу материалының кәсіби қызметпен байланысын атап өтті.

Зерттеу нәтижелері кейс әдісін филолог-студенттердің лингводидактикалық құзыреттілігін дамыту құралы ретінде қолдану қажеттілігін дәлелдеді. Сонымен қатар студенттердің пікірлері негізінде кейстерге түзетулер енгізіліп, олардың құрылымы мен мазмұны жетілдірілді. Қашықтан оқыту жағдайында кейс әдісінің қолданылуы білім алушылардың өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастырып, сыни ойлауын дамытатыны анықталды. Осылайша, зерттеу қорытындылары кейс әдісін білім беру бағдарламаларына интеграциялаудың өзектілігін және оның практикалық маңыздылығын растайды.

Кілтті сөздер: кейс әдісі, лингводидактикалық құзыреттілік, филолог-студент, қашықтан оқыту, әдістемелік құзыреттілік, кәсіби дағдылар, оқыту технологиялары, білім беру бағдарламасы.

Кіріспе

Филолог-студенттерді даярлаудың маңызды бағыттарының бірі оларда лингводидактикалық құзыреттіліктерді қалыптастыру болып табылады. Пандемия жағдайы студенттерді оқытуға жаңа талаптар қойды, бұл оқытушының бағыттауымен және бақылауымен жүргізілетін студенттердің өз бетінше жұмысын ұйымдастыруға мүмкіндік беретін тиімді технологияларды іздеуді жандандырды. Осындай технологиялардың бірі кейс әдісі (case-study) деп санаймыз.

Кейс әдісі жаңа әдіс емес. Ол XIX ғасырдың соңында шетелде пайда болып, кейбір университеттерде біртіндеп енгізіле бастады [1]. Қазіргі посткеңестік елдерде бұл әдіс туралы XX ғасырдың 90-жылдарының соңында айтыла бастады. Сол кезеңде және XXI ғасырдың басында студенттерді оқытуда осы технологияны зерттеу мен практикаға енгізуге арналған бірқатар еңбектер жарияланды [2], [3], [4]. Алайда бұл еңбектер көбінесе экономистер, қаржыгерлер және бизнес мамандарын даярлауда кейс әдісін қолдануға бағытталған. Ғалымдар кейс әдісінің мақсатын былай анықтайды: «Студенттер тобының бірлесе отырып, белгілі бір жағдайды – кейсті талқылап, нақты жағдайдың практикалық шешімін табу, соңында ұсынылған алгоритмдерді бағалап, қойылған мәселе контекстінде ең үздігін таңдау» [5]. Бұл анықтамадан көрініп тұрғандай, мұнда кейс әдісі аудиторияда шешілетін, «миға шабуыл» әдісін және табылған шешімді көпшілік алдында қорғауды қамтитын байланыс арқылы оқытуға арналған. Алайда біздің

бақылауымыз бойынша, бұл технология қашықтан оқытуда да тиімді болып табылады. Кейс ішіндегі ақпарат, мәселелік тапсырманың тұжырымдалуы студентке теорияны өз бетінше зерттеуге, мәселені сын тұрғысынан талдауға, оны шешудің түрлі нұсқаларын іздеуге және оларды негіздеуге мүмкіндік береді [6]. Мұндай жұмыс студенттің сыни ойлау, аналитикалық және коммуникативтік қабілеттерін дамытып, кәсіби мәселелерге сын тұрғысынан қарауға және оларды шешуге бағыттайды. Бұл дағдылар студенттердің ізденіс жүргізуге, ақпаратты сыни тұрғыдан талдауға және синтездеуге, қойылған тапсырмаларды шешуде жүйелі тәсілді қолдануға, жүйелі тәсіл негізінде проблемалық жағдайларды сын тұрғысынан талдауға, іс-қимыл стратегиясын қалыптастыруға қабілетті болу сияқты лингводидактикалық құзыреттілігін қамтиды [7].

Осы зерттеудің мақсаты – білім алушыларда педагогикалық білім беру саласында лингводидактикалық құзыреттіліктерін қалыптастыру үшін кейс әдісін офлайн арқылы да, қашықтан да қолданудың тиімділігін негіздеу және осы мақсатта филолог-мамандарды оқытатын білім беру бағдарламаларында әдістемелік пәндерді оқытуда қолданылатын кейс үлгілерін ұсыну.

Материалдар мен әдістер

Зерттеу материалдарына «Қазақ тілі мен әдебиеті» мамандығының студенттеріне арналған кейс-тапсырмалар жиынтығы, сауалнама құралдары, әдістемелік әдебиеттер, диагностикалық тестілер кірді. Кейстерді құрастыру мен қолдану үдерісінде талдау және синтез әдістері қолданылып, студенттердің міндеттерін анықтауға және олардың құзыреттіліктерін дамытуға бағытталды. Абстракциялау және құрылымдау әдістері кейс тапсырмаларын жүйелі түрде ұйымдастыруға көмектесті, ал сауалнама әдісі студенттердің әдісті қолдану тәжірибесі мен оның тиімділігін бағалады. Сонымен қатар диагностикалық зерттеу арқылы кейс әдісінің студенттердің құзыреттіліктеріне ықпалы зерттелді, ал эмпирикалық зерттеу осы тәжірибені практикада қолданудың әсерін бақылап, оның тиімділігін нақтылауға мүмкіндік берді.

Нәтижелер және талқылау

Кейстерді әзірлеу және оларды тікелей байланыс арқылы да, қашықтан оқыту форматы арқылы да лингводидактикалық құзыреттілігін қалыптастыру практикасына енгізу аралық диагностикалық зерттеу жүргізуді қажет етті. Бұл зерттеуге «Қазақ тілі мен әдебиеті» ББ бойынша бакалавриат бағдарламасының 63 студенті қатысты.

Зерттеу аясында студенттердің кейс әдісі арқылы құзыреттерді қаншалықты меңгеруге көмектесетінін анықтау мақсатында сауалнама жүргізілді. Сауалнама келесі сұрақтарды қамтыды: Сізге кейс әдісімен жұмыс істеу ұнай ма? Кейс әдісімен жұмыс істеуде сізге қандай жағдайлар

ыңғайлы? Кейс әдісімен жұмыс істеуде қандай қиындықтар туындайды? Кейс әдісі кәсіби қызмет тәжірибесін алуға көмектеседі деп ойлайсыз ба?

Респонденттердің жауаптарын талдау нәтижесінде келесідей қорытынды жасалды: 93 % студентке кейс әдісімен жұмыс істеу ұнайды, ал 7 %-ы ұнамайтынын айтты. Мұны кейс әдісімен жұмыс студенттен мәтінді мұқият оқуды, оқығанды сыни тұрғыдан түсінуді және алынған ақпарат негізінде кәсіби мәселелерді шешуді талап ететінімен түсіндіруге болады. Сонымен қатар мәселені талдап, өз шешімін негіздеу де қажет. Екінші сұраққа респонденттер түрлі жауаптар бергенімен, оларды келесі топтарға біріктіруге болады:

Жинақы түрде берілген негізгі ақпараттың ыңғайлы екенін атап өтеді. Ақпарат іздеуге уақыт кетпейді, бұл кәсіби тапсырманы ойластырып, бірнеше тәсілмен шешуге мүмкіндік береді (61 %);

Қашықтықтан оқыту барысында кейстегі барлық қажетті мәліметтер берілген және онда ұсынылған оқытушы шешімдері бастапқы нүкте ретінде қолдануға мүмкіндік береді (32 %);

Қазақ тілін оқыту әдістемесі бойынша кейстермен жұмыс істеу қызықты, өйткені ол оқытушы жұмысына сыни талдау жасап, оның құзыреттілігін бағалауға мүмкіндік береді, бұл әдістемелік құзыреттіліктерін тексеруге ықпал етеді. Сонымен бірге мұндай жұмыс шешім қабылдауға жауапкершілікпен қарауды үйретеді, себебі ол баланың тағдырына әсер етеді (22 %).

Осылайша, студенттер кейс әдісінің негізгі ақпаратты жинақтап ұсыну арқылы уақыт үнемдейтінін, сондай-ақ үлгілер мен дайын шешімдерді қамтитынын бағалайды. Тағы бір маңызды фактор – кәсіби қызметке деген оң мотивация мен педагогикалық құзыреттіліктерді меңгеру мүмкіндігін тудырады [8].

Кейс әдісімен жұмыс істеуде қандай қиындықтар кездесетіні туралы сұраққа студенттердің жауаптары қашықтықтан оқыту кезінде кеңес алатын ешкімнің болмауы, ақпаратты қалай пайдалану керектігін және қандай аспектілерге назар аудару қажет екенін білмеу, тапсырманы дұрыс орындағанына күмәндану, топтастарының алдында өзіңді жеткілікті құзыретті емес көрсетуге деген қорқыныш сияқты мәселелерге байланысты болды. Бұл студенттердің кәсіби бағытталған шығармашылық жұмысқа, өз шешімдерін дәлелдеуге және өз пікірін қорғауға дайын еместігін көрсетеді.

Анкетада қойылған соңғы сұраққа (Кейс әдісі кәсіби қызмет тәжірибесін меңгеруге көмектеседі деп ойлайсыз ба?) барлық респонденттер оң жауап берді. Айта кетерлігі, кейстің кәсіби қалыптасудағы әлеуетін кейспен жұмыс істеді ұнатпайтын респонденттер де мойындады (7 %). Осылайша, анкета

жауаптарын талдау кейсті оқу процесінде лингводидактикалық құзыреттерін қалыптастыру үшін қолданудың негізділігі мен қажеттілігін растады.

Жасалған қорытындылар студенттердің ой-пікірлерін ескере отырып, біз әзірлеген кейстерді қайта қарап, лингводидактикалық құзыретті қалыптастыру аспектісінде түзетулер енгізуге мүмкіндік берді. Бұл үшін аталған құзыреттілік индикаторларын келтірейік.

Құзыреттіліктер:

- қойылған міндеттерге сәйкес келетін және ғылыми көзқарасқа сай ақпарат көздерін таңдайды;
- қойылған мәселе бойынша әртүрлі көзқарастарды ғылыми тұрғыдан қарап, ұтымды идеяларды анықтайды;
- қойылған мәселеге қатысты түрлі көзқарастардың дәлелділігін анықтайды;
- мәселені талдау барысында проблемалық жағдайды анықтайды және оны шешудің кезеңдерін түрлі контекстерді ескере отырып жоспарлайды;
- проблемалық жағдайды шешу стратегиясын әзірлеу үшін қажетті ақпаратты табады, сыни талдайды және таңдайды;
- проблемалық жағдайды шешудің түрлі нұсқаларын жүйелі тәсіл негізінде қарастырады, олардың артықшылықтары мен тәуекелдерін бағалайды;
- өзіндік пікірлер мен бағалауларды сауатты, логикалық және дәлелді түрде тұжырымдайды;
- әрекет стратегиясын ұсынады;
- проблемалық жағдайды шешуге бағытталған әрекеттердің практикалық салдарын анықтап, бағалайды.

Бұл индикаторлар кейстерге келесі талаптарды қояды:

- кейс шешуге бағытталған тапсырма проблемалық сипатта болуы тиіс және бірнеше ықтимал шешім нұсқаларын қарастыруы қажет;
- әрбір шешімнің оңтайлылығын студент негіздей білуі тиіс;
- кейсте берілген материалдар жағдайды жүйелі түрде талдап, оны шешуге жеткілікті болуы қажет;
- тапсырма кәсіби қызметте дұрыс емес шешім қабылдаған жағдайда оның артықшылықтары мен тәуекелдерін анықтауды қарастыруы тиіс.

Төменде «Оқыту және тәрбиелеу әдістемесі», «Филологиялық білім берудегі инновациялық лингводидактикалық технологиялар» пәндерінде қолданылып, түзетілген кейстер мысалдарын келтірейік. Бұл кейстер оқыту мақсатында жасалған, өйткені олар кәсіби жағдайлардың типтік үлгісін көрсетеді.

Болашақ қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі осындай жағдайлармен таныс қана емес, сонымен қатар шешімдер қабылдау кезінде түрлі

факторларды ескере отырып, олардың артықшылықтары мен тәуекелдерін сараптап, мәселелерді шеше алуы тиіс. Бұдан бөлек ол әртүрлі шешу стратегияларын білуі қажет.

№ 1 кейс: диктанттарды тексеру және бағалау арқылы оқушылардың тілдік құзыреттілігін диагностикалау.

Тапсырманың мәні: бұл тапсырмада студент «үшінші төреші» рөлін атқарады, яғни бір жағынан, қазақ тілі мұғалімінің құзыреттілігін анықтайды, екінші жағынан, өзінің тек мұғалім ретіндегі ғана емес, сонымен қатар сарапшы ретіндегі біліктілігін де растайды. Бұл оған оқушылардың тілдік құзыреттілігін бағалаудағы құзыреттілікті ғана емес, сонымен қатар мұғаліммен этикалық тұрғыда дұрыс сөйлесе білу үшін коммуникативтік стратегияларды қолдануды да талап етеді, яғни бағалау барысында мұғалімнің қай жерде қателік жібергенін көрсетуі тиіс.

Кейс құрылымы: тапсырмадан, теориялық және практикалық бөлімдерден тұрады.

Мұғалім оқушының сөздік диктантын тексеріп, оған баға қойған. Сізге қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігі жетекшісі ретінде қойылған бағаның дұрыстығын тексеру тапсырылды. Қате түрлерін, диктанттарды бағалау нормаларын қарап шығып, бағаның заңдылығын анықтаңыз. Шешіміңізді дәлелдеңіз. Мұғалімге бағытталған сөйлеу мәтінін құрастырыңыз, онда өз қорытындыларыңызды негіздеп, мұғалімнің қандай қателіктер жібергенін көрсетіңіз.

I. Теориялық бөлім:

Сөздік диктанттың көлемі: 5-сынып: 15–20 сөз; 6-сынып: 20–25 сөз; 7-сынып: 25–30 сөз; 8-сынып: 30–35 сөз; 9-сынып: 35–40 сөз.

Бағалау нормалары: «5» – қатесіз; «4» – 1–2 қате жіберілген; «3» – 3–4 қате жіберілген; «2» – 7 қатеге дейін жіберілген; «1» – 7-ден астам қате жіберілген.

Қателерді санау ережелері:

- бір сөздегі бірнеше қателер бір қате ретінде есептеледі;
- егер 5 түзету болса, баға бір балға төмендетіледі;
- біртекті алғашқы үш қате бір қате ретінде есептеледі, ал кейінгілері жеке қате ретінде саналады.

II. Практикалық бөлім

№ 1 диктант.

Сөздер: ағжилкең, алау, айна, анғар, алқап, айналма, / бақ, балағарағай, баспалдағы, бәтенке, бейне, бұлақ, / бұлт, бұлғақ, бүкпе, гауһар, ғажайып, ғалам, даңқ, дәріп, дәйек, егін, / елес, еркін, елтаңба, есік, жұлдуз, жазира, жиегі, қақпак, қабырға, қалып, / қанат, қар, қарлығаш, қашықтық, күшік.

Қателер саны: 5. Баға: «2»

Шешім: Баға «2» дұрыс қойылмаған, себебі «ақжелкен» сөзіндегі 3 қате бір қате ретінде есептелуі керек.

№ 2 диктант.

Сөздер: ақжелкен, алау, айна, анғар, алқап, айналма, / бақ, балақарағай, баспалдағы, бәтенке, бейне, бұлақ, / бұлт, бұлғақ, бүкпе, гауһар, ғажайып, ғалам, даңқ, дәріп, дәйек, егін, / елес, еркін, елтаңба, есік, жүлдүз, жазира, жиегі, қақпақ, қабырға, қалып, / қанат, қар, қарлығаш, қашықтық, күшік.

Қателер саны: 3. Баға: «3»

Шешім: баға «3» дұрыс қойылмаған, себебі «ақжелкен» және «еркін» сөздеріндегі қателер біртүпті. 3 бағасы бағалау нормаларына сәйкес, біртүпті қате бір қате ретінде саналады.

№ 3 диктант.

Сөздер: ақжелкен, алау, айна, анғар, алқап, айналма, / бақ, балақарағай, баспалдағы, бәтенке, бейне, бұлақ, / бұлт, бұлғақ, бүкпе, гауһар, ғажайып, ғалам, даңқ, дәріп, дәйек, егін, / елес, еркін, елтаңба, есік, жүлдүз, жазира, жиегі, қақпақ, қабырға, қалып, / қанат, қар, қарлығаш, қашықтық, күшік.

Қателер саны: 3. Баға: «3»

Шешім: баға «3» дұрыс қойылған.

№2 кейс: негізгі мектепке арналған қазақ тілі бойынша оқу-әдістемелік кешен.

Міндеттің мәні: бұл тапсырмада студенттер (болашақ мұғалімдер) қазақ тілі бойынша қолданыстағы оқу-әдістемелік кешендердің құрамына кіретін әдістемелік немесе оқу құралын таныстырады. Студенттің міндеті – кітапты толық, түсінікті, түсіндірмелермен және мысалдармен ұсына отырып, тыңдаушыларға оны қалай және қашан қолдануға болатынын немесе қолданудың қажеті жоқ екенін түсіндіру.

Осы тапсырманы орындау барысында студент аналитикалық-синтетикалық дағдыларын, сыни ойлау қабілетін және коммуникативтік дағдыларын көрсетуі тиіс. Сонымен қатар материалды жақсы меңгергенін дәлелдеп, топтастарының сұрақтарына сенімді әрі қызығушылықпен жауап беруі қажет.

Тапсырма: сіз қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігінде әдістемелік әдебиет жаңалықтары бойынша шолу жасау үшін баяндама жасауыңыз қажет. Әдістемелік басылыммен танысып, осы кейс негізінде аннотация құрастырыңыз және оны топтастарыңызға таныстырыңыз. Есіңізде болсын: сіз кітап туралы осылай айтып беруіңіз керек, әріптестеріңіз қай жағдайда және қандай мақсатта бұл құралды қолдануға болатынын немесе оны қолданудың қажеті жоқ екенін түсінулері қажет.

I. Теориялық бөлім. Теориялық бөлім бірнеше мазмұнды блоктан тұрады:

– аннотация туралы жалпы мәліметтер: аннотацияның мақсаты, ол нені қамтуы мүмкін;

– аннотация түрлері: мазмұны мен мақсаты бойынша (анықтамалық, ұсынымдық); қамтылу деңгейі мен оқырман аудиториясы бойынша (жалпы, арнайы);

– аннотациялау туралы: аннотациялаудың не екенін және оның қалай жүзеге асырылатынын түсіндіреді.

Теориялық бөлімде әртүрлі аннотация түрлеріне мысалдар келтіріледі. Екінші блок аннотацияның құрылымы мен ұсынылатын көлеміне арналған: аннотацияда қандай ұстанымдар мен мәліметтерді ашу керек екендігі, аннотация жасау бойынша ұсыныстар, әр бөлімде қолданылатын тілдік құралдар туралы айтылады. Бұл бөлім аннотацияны қалай, қандай ретпен құрастыру керектігіне арналған ұсыныстармен аяқталады.

II. Практикалық бөлім. Практикалық бөлімде студенттер болашақ мәтінге негіз ретінде қолдана алатын үлгілер мен тілдік фразалар ұсынылады.

Кейс – негізгі мектепке арналған қазақ тілі бойынша оқу-әдістемелік кешенді таныстыру – болашақ мұғалімдердің әдістемелік әдебиеттермен жұмыс істеу, оларды түсінікті әрі тиімді түрде ұсыну, аудиторияның қажеттіліктерін ескере отырып, әдебиеттердің қолданылу аясын анықтау сияқты маңызды дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Бұл кейс студенттерге әдістемелік әдебиеттерді талдап, аннотациялаудың мәнін және әртүрлі аудиторияға бейімдеу тәсілдерін үйретеді. Теориялық бөлімде берілген аннотация туралы түсініктер, оның түрлері, мақсатты оқырманға сай ерекшеліктері мен құрылымы, сонымен қатар тәжірибелік бөлімдегі дайын үлгілер мен тілдік фразалар студенттердің теориялық білімдерін практикалық дағдыға айналдыруға мүмкіндік береді. Студенттер кейс арқылы аналитикалық-синтетикалық қабілеттерін, сыни ойлауын, коммуникативтік дағдыларын көрсетіп, әртүрлі әдебиет үлгілерін қолдану жағдайларын ажыратуды меңгереді. Осылайша, бұл кейс болашақ мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігін, атап айтқанда, әдістемелік әдебиеттерді тиімді талдап, оқу процесінде дұрыс қолдануды дамытуға ықпал етеді.

Қорытынды

Өткізілген диагностикалық зерттеу нәтижелерін талдау студенттердің әдістемелік пәндерді оқуда кейс әдісімен жұмыс істеуге оң көзқарас танытатынын көрсетті, себебі кейс ұсынған кәсіби бағыттағы проблемалық жағдайды шешуге қажетті барлық мәліметтер ықшам түрде беріледі. Проблемалық тапсырмалар кәсіби педагогикалық қызметпен байланысты және студенттер өндірістік практика барысында ұқсас жағдайларға кезігіп,

оларды шешуде қиындықтарға тап болуы мүмкін немесе оларды интуитивті деңгейде шешуі мүмкін, бұл педагогикалық қызметке тұрақты оң мотивация мен қызығушылық қалыптастыру үшін маңызды [9, 10].

Міндетті шешудің ең оңтайлы, әдістемелік және педагогикалық тұрғыдан дұрыс нұсқасын таңдау барысында талқылау мен пікірсайыс өткізу студенттердің сыни ойлауын, коммуникативтік дағдыларын, кәсіби қарым-қатынас қабілетін және этикалық нормаларды сақтауды дамытуға ықпал етеді.

Case-study технологиясын, студенттерді оқытуда кейс тәжірибесін зерделеу, сондай-ақ білім алушылардың кейс тапсырмаларын офлайн және қашықтықтан оқу форматында шешуін бақылау эмпирикалық зерттеудің қорытындыларын растады және қазақ тілін оқыту әдістемесіне қолданылатын кейстерді түзету жолдарын анықтады. Ұсынылатын тапсырма проблемалық сипатта болуы керек. Мәселенің шешімі көпнұсқалы болып, студенттен оңтайлы шешімді негіздеуді талап етеді. Әсіресе қашықтықтан оқыту формасы жағдайды жүйелі талдап, тиімді шешім қабылдау үшін кейстегі материалдардың жеткіліктілігіне қойылатын талаптарды айқындайды.

Сонымен қатар кейс тапсырмасы шешімнің артықшылықтары мен шынайы жағдайда туындауы мүмкін тәуекелдерін талдауды қамтуы тиіс. Осы талаптарды ескеру кейс тапсырмаларын түзетуге мүмкіндік береді, бұл педагогикалық білім беруде әдістемелік пәндерді оқыту барысында білім алушылардың лингводидактикалық құзыреттіліктерін жүйелі түрде қалыптастыруға жағдай жасайды.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ДЕРЕКТЕР ТІЗІМІ

1 **Garvin, D. A.** Developing the Courage to Act [Текст] // HBS Cases. – 2003. [Электронный ресурс]. – URL : <http://hbswk.hbs.edu> (Дата обращения: 15.08.2024).

2 **Гончарова, М. В.** Кейс-метод в обучении иноязычному общению менеджеров [Текст] // Студент и учебный процесс : иностранные языки в высшей школе : сборник научных статей / под ред. Ю. Б. Кузьменковой. – М. : Центр по изучению взаимодействия культур ФИЯ МГУ имени М. В. Ломоносова, 2004. – Вып. 5. – С. 95–100.

3 **Долгоруков, А. М.** Case study как способ понимания [Текст] // Практическое руководство для тьютора системы Открытого образования на основе дистанционных технологий. – М. : Центр интенсивных технологий образования, 2002. – С. 21–44.

4 **Козина, И.** Case study : некоторые методические проблемы [Текст] // Рубеж (альманах социальных исследований). – 1997. – № 10–11. – С. 177–189.

5 **Marzul, H. Nguyen, L. Q., Foster, D.** Preparing Future Human Resources in Language Learning : EFL Student Teachers' Voices' Academic Stressors [Text] // Theory and Practice in Language Studies. – 2021. – Т. 11, № 12. – P. 1655–1661. – <https://doi.org/10.17507/tpls.1112.18>.

6 **Aushenova, A. S., Aimagambetova, M. M.** Methods of understanding idioms employed by Kazakh and Russian learners [Text] // TILTANYM. – 2023. – № 4 (92). – P. 12–20. – <https://doi.org/10.55491/2411-6076-2023-4-12-19>.

7 **Khamitova, G. A., Aubakirova, A.** The use of newspaper for intercultural communicative competence development of EFL learners [Text] // Язык и литература : теория и практика. – 2024. – Т. 3, № 3. – С. 93–103. – <https://doi.org/10.52301/2957-5567-2024-3-3-93-103>.

8 **Смолянинова, О. Г.** Информационные технологии и методика case-study в профессиональном обучении студентов педагогического вуза [Текст] // Образование XXI века : инновационные технологии, диагностика и управление в целях информатизации и гуманизации : материалы II Всероссийской научно-методической конференции. – Красноярск, 2000. – С. 25–28.

9 **Сүлейменова, Ж. Н., Абужалитова, А. Т.** Филолог-студенттердің әдістемелік құзыреттілігін қалыптастыру жолдары [Мәтін] // БҚИТУ хабаршысы. – 2024. – Т. 3 (31). – Б. 93-102. – <https://doi.org/10.62724/202430202>.

10 **Абужалитова А. Т.** Жоғары оқу орындарында студенттердің кәсіби құзыреттілігін қалыптастырудың өзекті мәселелері [Мәтін] // Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінің хабаршысы. – 2019. – № 4 (80). – Б. 128–134.

REFERENCES

1 **Garvin, D. A.** Developing the Courage to Act [Text] // In HBS Cases. – 2003. [Electronic resource]. – URL : <http://hbswk.hbs.edu> (Accessed: 15.08.2024).

2 **Goncharova, M. V.** Keys-metod v obuchenii inoyazychnomu obscheniyu menedzherov [Case method in teaching foreign language communication for managers] [Text] // In Student i uchebnyi protsess : inostrannye yazyki v vysshei shkole : sbornik nauchnykh statei / ed. by Yu. B. Kuzmenkova. – Moscow : Tsentr po izucheniyu vzaimodeistviya kultur FYA MGU im. M. V. Lomonosova, 2004. – Issue 5. – P. 95–100.

3 **Dolgorukov, A. M.** Case study kak sposob ponimaniya [Case study as a way of understanding] [Text] // In Prakticheskoe rukovodstvo dlya tyutora sistemy Otkrytogo obrazovaniya na osnove distantsionnykh tekhnologii. – Moscow : Tsentr intensivnykh tekhnologii obrazovaniya, 2002. – P. 21–44.

4 **Kozina, I.** Case study : nekotorye metodicheskie problemy [Case study : some methodological problems] [Text] // In Rubezh (al'manakh sotsial'nykh issledovaniy). – 1997. – No. 10-11. – P. 177–189.

5 **Marzul, H. Nguyen, L. Q., Foster, D.** Preparing Future Human Resources in Language Learning: EFL Student Teachers' Voices' Academic Stressors [Text]. // In Theory and Practice in Language Studies. – 2021. – Vol. 11, No. 12. – P. 1655–1661. – <https://doi.org/10.17507/tpls.1112.18>.

6 **Aushenova, A. S., Aimagambetova, M. M.** Methods of understanding idioms employed by Kazakh and Russian learners [Text] // In TILTANYM. – 2023. – No. 4 (92). – P. 12-20. – <https://doi.org/10.55491/2411-6076-2023-4-12-19>.

7 **Khamitova, G. A., Aubakirova, A.** The use of newspaper for intercultural communicative competence development of EFL learners [Text] // In Yazyk i literatura : teoriya i praktika [Language and Literature : Theory and Practice]. – 2024. – Vol. 3, No. 3. – P. 93–103. – <https://doi.org/10.52301/2957-5567-2024-3-3-93-103>.

8 **Smolyaninova, O. G.** Informatsionnye tekhnologii i metodika case-study v professional'nom obuchenii studentov pedagogicheskogo vuza [Information technologies and case-study methodology in professional training of students at a pedagogical university] [Text] // In Obrazovanie XXI veka : innovatsionnye tekhnologii, diagnostika i upravlenie v tselyakh informatizatsii i gumanizatsii : materialy II Vserossiiskoi nauchno-metodicheskoi konferentsii. – Krasnoyarsk, 2000. – P. 25–28.

9 **Suleimenova, Zh. N., Abuzhalitova, A. T.** Filolog-studentterdin ádistemelik qúzyrettiligin qalyptastyru joldary [Ways of forming methodological competence of philology students] [Text] // In BQITU khabarsysy [Bulletin of WKITU]. – 2024. – Vol. 3 (31). – P. 93–102. – <https://doi.org/10.62724/202430202>.

10 **Abuzhalitova, A. T.** Zhogary oku oryndarynda studentterdin kasibi kuzyrettiligin kalyptastyrudyn ozekti maseleleri [Current issues of developing students' professional competence in higher education] [Text] // In Kazakh National Women's Teacher Training University Bulletin. – 2019. – No. 4 (80). – P. 128–134.

28.03.25 ж. баспаға түсті.

24.06.25 ж. түзетулерімен түсті.

10.08.26 ж. басып шығаруға қабылданды.

*А. Т. Абужалитова¹, М. К. Ажгалиев²

¹Казахский национальный женский педагогический университет,
Республика Казахстан, г. Алматы;

²Западно-Казахстанский инновационно-технологический университет,
Республика Казахстан, г. Уральск.

Поступило в редакцию 28.03.25.

Поступило с исправлениями 24.06.25.

Принято в печать 10.08.26.

РОЛЬ МЕТОДА «CASE-STUDY» В ФОРМИРОВАНИИ ЛИНГВОДИДАКТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ-ФИЛОЛОГОВ: ПРАКТИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ

Одним из важнейших направлений подготовки студентов-филологов является формирование их лингводидактической компетенции. Использование метода кейс-стади в развитии этой компетенции является актуальной задачей, особенно в условиях дистанционного обучения, где его эффективность значительно возрастает. Цель данного исследования – определить эффективность использования метода кейс-стади для формирования лингводидактических компетенций в образовательных программах подготовки филологов и обосновать пути его интеграции в учебный процесс.

В ходе исследования были разработаны кейс-задания для студентов специальности «Казахский язык и литература», а также проведена их оценка. В качестве материалов использовались методическая литература, диагностические тесты и инструменты анкетирования студентов. В исследовании применялись методы анализа, синтеза, абстрагирования, структурирования, анкетирования, эмпирического наблюдения и диагностического исследования.

Результаты показали, что 93 % студентов положительно оценивают работу с методом кейс-стади, поскольку он позволяет критически анализировать информацию, обосновывать профессиональные решения и развивать коммуникативные навыки. Кроме того, результаты анкетирования продемонстрировали, что метод кейс-стади играет важную роль в повышении методической компетентности студентов. Студенты отметили удобство структурированной подачи информации, наличие практических заданий для решения проблем и связь учебного материала с профессиональной деятельностью.

Выводы исследования подтвердили необходимость использования метода кейс-стади как инструмента для развития лингводидактических компетенций студентов-филологов. Кроме того, на основе отзывов студентов были внесены корректировки в структуру и содержание кейсов. Применение метода кейс-стади в условиях дистанционного обучения способствует развитию навыков самостоятельной работы и критического мышления у обучающихся. Таким образом, результаты исследования подтверждают актуальность интеграции метода кейс-стади в образовательные программы и его практическую значимость.

Ключевые слова: метод кейс-стади, лингводидактическая компетенция, студент-филолог, дистанционное обучение, методическая компетенция, профессиональные навыки, технологии обучения, образовательная программа.

**A. T. Abuzhalitova¹, M. K. Azgaliyev²*

¹Kazakh National Women's Pedagogical University,
Republic of Kazakhstan, Almaty;

²West Kazakhstan Innovation and Technology University,
Republic of Kazakhstan, Uralsk.

Received 28.03.25.

Received in revised form 24.06.25.

Accepted for publication 10.08.26.

THE ROLE OF THE CASE-STUDY METHOD IN DEVELOPING LINGUODIDACTIC COMPETENCE IN PHILOLOGY STUDENTS: PRACTICAL MODEL

One of the most important aspects of training philology students is the development of their linguodidactic competence. The use of the case-study method in fostering this competence is a relevant issue, especially in the context of distance learning, where its effectiveness significantly increases. The aim of this study is to determine the effectiveness of using the case-study method in developing linguodidactic competence within philology training programs and to substantiate the ways of integrating it into the educational process.

As part of the research, case-based tasks were developed for students majoring in "Kazakh Language and Literature", and their effectiveness was assessed. The study utilized methodological literature, diagnostic tests, and student survey tools. The research employed methods of analysis,

synthesis, abstraction, structuring, surveys, empirical observation, and diagnostic investigation.

The results showed that 93 % of students positively evaluated working with the case-study method, as it enables them to critically analyze information, justify professional decisions, and develop communication skills. Moreover, survey findings demonstrated that the case-study method plays a crucial role in enhancing students' methodological competence. Students highlighted the convenience of structured information delivery, the presence of practical problem-solving tasks, and the connection between study materials and professional activities.

The study's findings confirmed the necessity of utilizing the case-study method as a tool for developing linguodidactic competence in philology students. Additionally, based on student feedback, adjustments were made to the structure and content of the cases. The application of the case-study method in a distance learning format promotes students' independent work skills and critical thinking. Thus, the research results confirm the relevance of integrating the case-study method into educational programs and its practical significance.

Keywords: case-study method, linguodidactic competence, philology student, distance learning, methodological competence, professional skills, teaching technologies, educational program.

Теруге 10.08.2026 ж. жіберілді. Басуға 21.09.2026 ж. қол қойылды.

Электронды баспа

5,64 МБ RAM

Шартты баспа табағы 44,4.

Компьютерде беттеген: З. С. Исакова

Корректорлар: А. Р. Омарова, Д. А. Кожас

Тапсырыс № 4593

Сдано в набор 10.08.2026 г. Подписано в печать 21.09.2026 г.

Электронное издание

5,64 МБ RAM

Усл. печ. л. 44,4.

Компьютерная верстка: З. С. Исакова

Корректоры: А. Р. Омарова, Д. А. Кожас

Заказ № 4593

«Toraighyrov University» баспасынан басылып шығарылған

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

«Toraighyrov University» баспасы

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

67-36-69

e-mail: kereku@tou.edu.kz

www.vestnik.tou.edu.kz